

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **T. R.**, zast. JUDr. Janem Veselým, Ph.D., advokátem, se sídlem Loutkářská 2416/2, Praha 6, proti žalovanému: **Okresní soud Praha - západ**, se sídlem Karmelitská 19, Praha 1, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 3. 2017, č. j. 6 A 72/2017 - 5,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, JUDr. Janovi Veselému, Ph.D., advokátovi, **se p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti ve výši 8.228 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobou na ochranu proti nezákonnému zásahu se žalobce u Městského soudu v Praze domáhal, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práva, aby žalovanému přikázal obnovit stav před započítáním nezákonného zásahu a alternativně, aby soud určil, že provedený zásah byl nezákonný. Nezákonný zásah spatřoval žalobce v rozvrhu práce Okresního soudu Praha - západ pro rok 2016. Žalovaný podle jeho názoru porušil čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a § 42 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích). Rozvrh práce označil žalobce za nepřezkoumatelný, neboť z něj nelze ověřit řádné přidělování jednotlivých věcí zákonným soudcům.

[2] Městský soud napadeným usnesením odmítl žalobu pro opožděnost [§ 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Uvedl, že rozvrh práce Okresního soudu Praha - západ pro rok 2016, který žalobce považuje za nezákonný zásah, byl v souladu s § 41 odst. 2 věty první zákona o soudech a soudcích vydán dne 23. 12. 2015 pod číslem správního deníku 30 Spr. 522/2015. Od tohoto data byl rozvrh práce v souladu s § 41 odst. 3 zákona o soudech a soudcích veřejně přístupný a od tohoto okamžiku je třeba počítat také dvouměsíční subjektivní lhůtu pro podání žaloby podle § 84 odst. 1 s. ř. s. Žaloba podaná u městského soudu dne 6. 3. 2017 je tudíž zjevně opožděná. Zmeškání lhůty přitom nelze prominout.

II.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti napadenému usnesení městského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 písm. e) s. ř. s. Navrhl napadené usnesení zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Stěžovatel namítal, že subjektivní lhůta pro podání zásahové žaloby ve smyslu § 84 odst. 1 s. ř. s. plyne od okamžiku, kdy se stěžovatel dozvěděl o nezákonném zásahu, resp. o skutečnostech, v nichž spatřuje nezákonný zásah. Stěžovatel měl za to, že městský soud nesprávně určil počátek běhu subjektivní lhůty, a proto dospěl k nesprávnému závěru, že subjektivní lhůta pro podání zásahové žaloby stěžovateli uplynula před podáním žaloby. Vzhledem k tomu, že městský soud nezjišťoval, kdy se stěžovatel o vydání rozvrhu práce dozvěděl, nemohl správně určit počátek běhu subjektivní lhůty. Stěžovatel měl také za to, že se jedná o trvajících zásah, jelikož některá řízení podle napadeného rozvrhu práce před Okresním soudem Praha - západ stále probíhají. Závěr městského soudu o opožděnosti zásahové žaloby proto stěžovatel označil přinejmenším za předčasný.

[5] Stěžovatel v žalobě jako žalovaného označil předsedu Okresního soudu Praha - západ. Městský soud však v napadeném usnesení za žalovaného nesprávně označil Okresní soud Praha - západ, aniž tuto skutečnost jakkoli odůvodnil. Z tohoto důvodu je napadené usnesení podle stěžovatele nepřezkoumatelné. Městský soud podle stěžovatele také nevyčerpal předmět řízení, jelikož se nezabýval námitkami, jež směřovaly proti předsedovi Okresního soudu Praha - západ. To považoval stěžovatel za vadu řízení způsobující nezákonnost napadeného usnesení.

III.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud se skutkově i právně obdobnou věcí, v níž stěžovatel za nezákonný zásah označil rozvrh práce Obvodního soudu pro Prahu 10 pro rok 2016, zabýval již v rozsudku ze dne 20. 9. 2017, č. j. 2 As 182/2017 - 102. V nyní projednávané věci neshledal Nejvyšší správní soud důvod, pro který by se měl od svých dříve vyslovených závěrů odchýlit.

pokračování

[9] V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud poukázal § 2 s. ř. s., podle nějž „[v]e správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.“ Na podkladě tohoto ustanovení vymezujícího pravomoc soudů ve správním soudnictví se zabýval otázkou, zda existuje veřejné subjektivní právo fyzické nebo právnické osoby, které by mohlo být rozvrhem práce soudu dotčeno. Dospěl k závěru, že by bylo možné připustit dotčení základního práva na zákonného soudce ve smyslu § 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Současně však uzavřel, že k dotčení veřejného subjektivního práva na zákonného soudce může dojít pouze v souvislosti s konkrétním již zahájeným soudním řízením. K zodpovězení otázky, zda mohlo být zasaženo do veřejného subjektivního práva účastníka na zákonného soudce, je třeba postavit najisto, zda veřejné subjektivní právo na zákonného soudce v konkrétním případě vůbec vzniklo (zda byl určitý rozvrh práce soudu v případě účastníka vůbec použit). Takový závěr lze učinit pouze na podkladě konkrétních skutečností plynoucích ze zahájeného řízení v určité věci daného účastníka, v níž měl být použit rozvrh práce. Ochranu veřejnému subjektivnímu právu na zákonného soudce je proto možné poskytnout pouze v rámci konkrétního soudního řízení (o opravném prostředku ať už ve věcech trestních či civilních), v němž byl rozvrh práce použit. Rozvrh práce v ryze obecné rovině proto nemůže být předmětem přezkumu v řízení o kterémkoliv ze žalobních typů ve správním soudnictví. Opačným postupem by správní soudy zasahovaly do pravomoci soudů rozhodujících v civilním či trestním soudnictví.

[10] Vzhledem ke shora uvedenému nelze ani v nyní projednávané věci připustit k věcnému přezkumu správní žalobu směřující obecně proti rozvrhu práce Okresního soudu Praha - západ. Veřejné subjektivní právo stěžovatele totiž nemohlo být dotčeno samotnou existencí rozvrhu práce Okresního soudu Praha - západ. Stěžovatelovo veřejné subjektivní právo na zákonného soudce mohlo být dotčeno pouze, pokud tento rozvrh práce použil uvedený okresní soud v konkrétní právní věci, jíž je stěžovatel účasten. Takové dotčení na právech však může a má stěžovatel namítat pouze v tomto konkrétním řízení vedeném před okresním soudem, nikoli samostatnou správní žalobou, jíž obecně brojí proti rozvrhu práce. K projednání takové žaloby nejsou povolány soudy ve správním soudnictví a řízení o žalobě proto v nyní projednávané věci trpělo nedostatkem pravomoci správního soudu. Z důvodů právě vyložených byly v řízení před městským soudem splněny podmínky pro odmítnutí žaloby, i když nikoliv z důvodu podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (pro opožděnost), ale podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[11] Pro práve uvedené považuje Nejvyšší správní soud nyní za bezpředmětné a v rozporu se zásadou procesní ekonomie zabývat se stěžovatelem namítanou skutečností, že městský soud neopodstatněně žalobu odmítl z důvodů její opožděnosti a že jeho závěry o běhu subjektivní lhůty pro podání zásahové žaloby jsou chybné. I v případě, že by Nejvyšší správní soud shledal stěžovatelovy námítky směřující proti závěrům o opožděnosti žaloby důvodnými, nemohlo by to na výsledku řízení o jeho žalobě ničeho změnit. Pro stěžovatele by to totiž znamenalo nanejvýš prodloužení řízení, avšak se zcela stejným výsledkem (o odmítnutí žaloby), pouze z jiných právních důvodů.

[12] Přitom otázkou odmítnutí žaloby z jiného důvodu, než z jakého měla být správně odmítnuta, se Nejvyšší správní soud zabýval již dříve. Bylo tomu tak např. v rozsudku ze dne 3. 2. 2006, č. j. 1 Afs 129/2004 - 76, v němž shledal, že: „Odmítl-li soud I. stupně žalobu proto, že žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky proti rozhodnutí správního orgánu, avšak namísto odmítnutí návrhu pro nepřípustnost [§ 46 odst. 1 písm. d) a § 68 písm. a) s. ř. s.] odmítl pro nedostatek podmínek řízení [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., srov. též § 247 občanského soudního řádu ve znění po novele provedené zákonem č. 30/2000 Sb.], nevyhoví Nejvyšší správní soud námitce kasační stížnosti na tuto vadu poukazující. Zrušení usnesení soudu I. stupně a vrácení věci k novému odmítnutí ze správního důvodu by bylo v rozporu se zásadou procesní ekonomie, která nedovoluje řešit v soudním řízení jen teoretické otázky bez praktického významu pro účastníky řízení“.

[13] Uvedené se plně uplatní i v nyní souzené věci. Jakkoliv měl městský soud žalobu přednostně odmítnout pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení spočívající v nedostatku pravomoci dříve, než se zabýval posouzením její včasnosti, Nejvyšší správní soud neshledal rozumný důvod ke zrušení napadeného usnesení pouze proto, že městský soud žalobu odmítl z nesprávného důvodu. Takový postup považoval za ryze formální. Zrušení žalobou napadeného usnesení by nepřineslo nic jiného, než zvýšené výdaje účastníků řízení. Městský soud by i v navazujícím řízení žalobu stěžovatele opět odmítl, tentokrát však ze správního důvodu - pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení spočívající v nedostatku pravomoci § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Pro právě vyslovené jsou nyní bez právního významu i stěžovatelovy námitky, podle nichž se v daném případě mělo jednat o zásah trvající. Ani uvedená skutečnost totiž ničeho nemůže změnit na závěru, že není dána pravomoc soudů ve správním soudnictví.

[14] Nejvyšší správní soud se dále zabýval kasační námitkou, podle níž městský soud za žalovaného nesprávně označil „Okresní soud Praha – západ“ přesto, že stěžovatel v žalobě žalovaným označil předsedu tohoto okresního soudu. Obdobnou otázkou týkající se určení a označení „správního“ žalovaného se Nejvyšší správní soud zabýval již v rozsudku ze dne 19. 9. 2012, č. j. 1 As 48/2012 - 28. Dospěl k závěru, že při stanovení rozvrhu práce vystupuje předseda soudu jako vykonavatel státní správy soudnictví, činí tak tedy jako správní orgán. Žalovaným v dané věci skutečně má být předseda Okresního soudu Praha – západ, jak jej stěžovatel v žalobě správně uvedl.

[15] Jakkoliv je tedy třeba na tomto místě stěžovateli přisvědčit, že městský soud pochybil, pokud jednal na straně žalovaného s Okresním soudem Praha – západ, namísto s předsedou tohoto soudu, s ohledem na konkrétní okolnosti projednávané věci a na závěry vyslovené výše Nejvyšší správní soud přesto nedovodil, že je pro uvedené na místě napadené usnesení zrušit. I kdyby totiž městský soud jednal s tím účastníkem, kterého v žalobě označil stěžovatel, přesto by to nikterak neovlivnilo závěr, že žalobu je z důvodu nedostatku pravomoci třeba odmítnout.

[16] Dovolával-li se stěžovatel v této souvislosti skutečnosti, že městský soud jednal se subjektem, který není věcně pasivně legitimován, nutno upřesnit, že otázka věcné pasivní legitimace nachází své místo teprve při posouzení věci samé. K tomu však v dané věci nedošlo.

pokračování

[17] Dovožoval-li stěžovatel také, že v důsledku jednání s nesprávným účastníkem městský soud nevyčerpal předmět řízení, neboť nevypořádal námitky směřující proti předsedovi Okresního soudu Praha – západ a jeho postupu, Nejvyšší správní soud dodává, že městský soud se věcně námitkami proti rozvrhu práce uvedeného okresního soudu vůbec nezabýval a věc meritorně neposuzoval. Tudíž posouzení námitek směřujících vůči postupu předsedy žalovaného nemohlo být předmětem právních závěrů městského soudu. Bylo-li řízení ukončeno usnesením o odmítnutí žaloby (byť z nesprávného právního důvodu), nemohl městský soud vůbec pochybit v tom, že nevyčerpal předmět řízení, resp. nevypořádal námitky stěžovatelem v žalobě uplatněné.

[18] S ohledem na závěry výše vyložené kasační soud nepřistoupil na argumentaci stěžovatele, podle níž je napadené usnesení nepřezkoumatelné. Bylo by ve zjevném rozporu se zásadami efektivního soudního řízení, pokud by kasační soud zrušil napadené usnesení jen proto, že soud označil nepřesně žalovaného (odchylně od žaloby), jestliže se jedná - v kontextu celého řízení a s ohledem na specifika dané věci - o pochybení, které nemá za následek faktickou (reálnou) újmu na právech žádné ze stran sporu. Nejvyšší správní soud tudíž ani v uvedeném neshledal důvod pro zrušení napadeného usnesení.

VI.

[19] Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

[20] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšný stěžovatel nemá právo na jejich náhradu a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[21] Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven právní zástupce, JUDr. Jan Veselý, advokát. V případě, kdy je zástupce z řad advokátů ustanoven soudem, platí jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovený zástupce v řízení o kasační stížnosti učinil dva úkony právní služby ve výši 3.100 Kč spočívající v první poradě s klientem včetně přípravy a převzetí zastoupení a v sepisu doplnění kasační stížnosti [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Dále mu náleží dvě paušální náhrady hotových výdajů související s uvedenými úkony právní služby ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). S ohledem na skutečnost, že zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se dále jeho odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování v řízení o kasační stížnosti o 21 % z 6.800 Kč, tj. o částku 1.428 Kč. Za zastupování v řízení o kasační stížnosti ustanovenému advokátovi celkem náleží 8.228 Kč, které mu budou vyplaceny z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. března 2018

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu